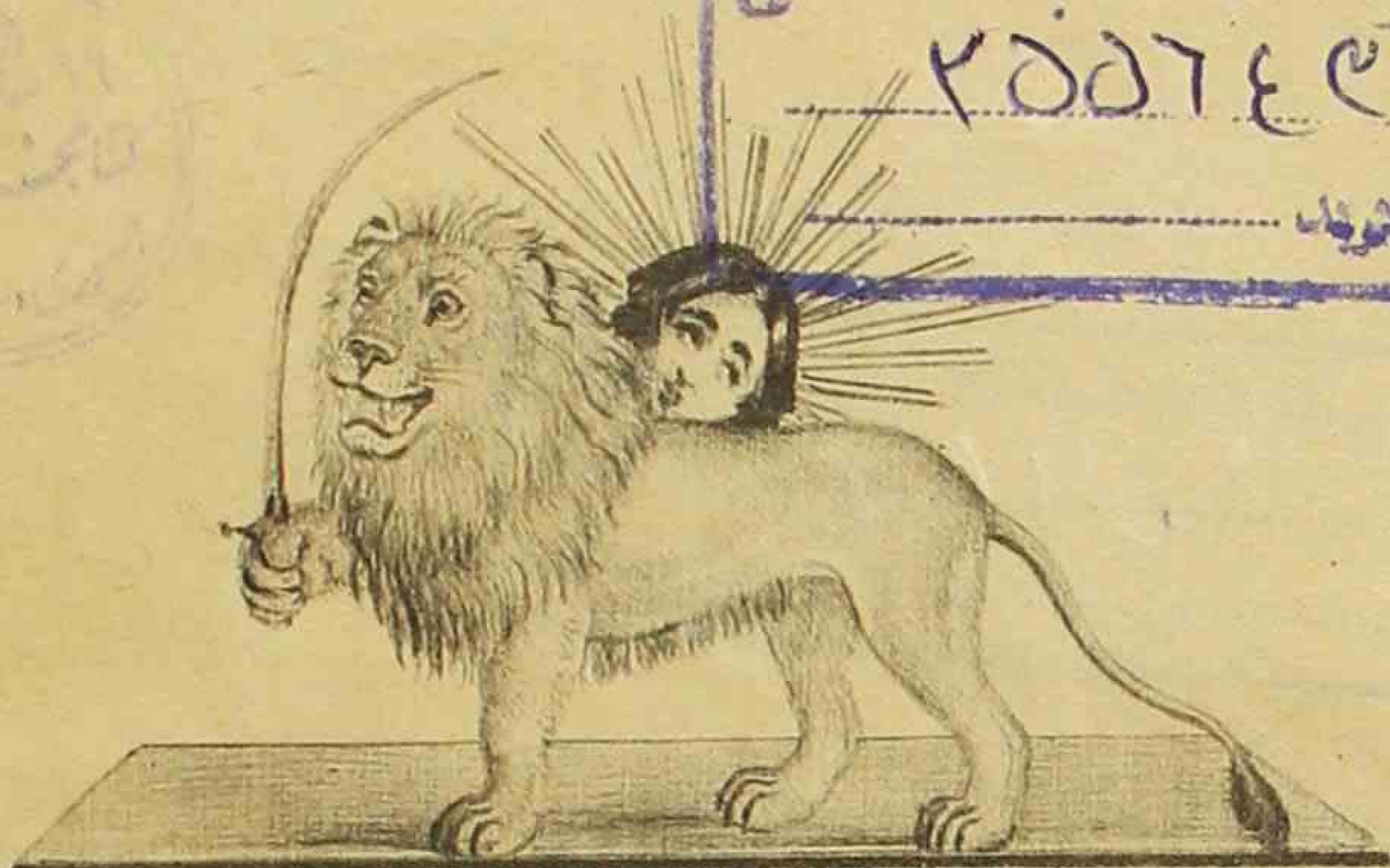

بسم الله تعالی شأنه العزیز

تشخیص و ترقیم القاب اشخاص محض ملاحظهٔ تمیز شئونات ارباب القاب است و نظر باینکه اصحاب استیفا و انشا،
و محررین و نویسندگان در فرامین و بروات و احکام دیوانی القاب مردم را یک نحو مینوشتند رای جهان آرای همایون
سرکار اعلیحضرت قدر قدرت شاهنشاه ظل الله عالم پناه مربی و ولینعمت کل ممالک محروسه ابدالله دولته و ایدالله شوکته علاقه
گرفت که در احکام و نوشتجات دیوانی و فرامین و بروات آنچه از جانب سنی الجوانب همایون مرقوم میشود و بدستخط صحیح
همایون تزیین میباید همه در تحت یک قاعده کلیه مندرج بوده هریک از مستوفیان عظام و منشیان عطارد احتشام
و کتبه کرام دولت جاوید ارتسام بهر کس از جانب سنی الجوانب همایون چیزی مرقوم دارند بهمین القاب که درین
کتاب مرقوم و مسطور است بنویسند تا هم شئونات مردم رعایت شود و هم تفاوت و اختلافی در القاب حاصل
نشود و این قاعده مخصوص خواهد بود از برای فرامین و احکام دیوانی سایر مردم
هر کس بدیگری هرچه خواسته باشد بنویسد مختار خواهد بود البته از هر جهة
رعایت شئونات یکدیگر را خواهند نمود

القاب علما اعلام و مجتهدین عظام و اصحاب عما که متکفل لقب و کاری از دولت نیستند پنج درجه اند

درجهٔ اولی	جناب قدسی نصاب کروبی انتساب حاوی الفروع و الاصول جامع المعقول و المنقول قدوة المحققین و زبدة المجتهدین فلان متع الله المسلمین بطول بقائه
درجهٔ ثانیه	جناب افادت و افاضت نصاب فضایل و عوارف اکتساب زبدة العلماء العظام و نخبة الفقهاء الکرام فلان سلمه الله تعالی
درجهٔ ثالثه	جناب فضایل مآب حقایق و دقایق اکتساب علام فهام زید فضله
درجهٔ رابعه	عالیجناب فضیلت نصاب مقدس القاب
درجهٔ خامسه	عالیجناب صلاحیت مآب

القاب علمائی که از دولت بشغل و لقبی منصوبند

امام جمعه		جناب شریعتمآب افادت و افاضت نصاب محامد و محاسن آداب فلان امام جمعه سلمه الله تعالی
شیخ الاسلام و قضات	درجهٔ اولی	جناب فضایل و عوارف اکتساب محامد و محاسن آداب شیخ الاسلام فلان
	درجهٔ ثانیه	عالیجناب قدسی القاب قدوسی انتساب
	قضات	بحسب شأن هریک ازین دو درجه باشد موافق آن نوشته میشود

نظام العلماء		اگر از طبقه علما باشد مطابق درجات القاب علما و اگر از زمره چاکران درباری باشد موافق القاب چاکران بزرگ نوشته می شود
ملاباشی		عالیجناب مجدت و فخامت انتساب
صدر دیوانخانه		اگر از طبقه علما باشد جناب مجدت نصاب و اگر از صنوف چاکران باشد عالیجاه رفیعجایگاه مجدت و فخامت انتباه مقرب الخاقان
نایب الصدر		عالیجاه مجدت و نجدت همراه مقرب الحضرت الخاقانیه
خطیب درباری		عالیجاه عزت و سعادت همراه ابلغ الخطبا
مشایخ و موالی و عرفا	درجه اول	عالیجناب قدسی القاب طریقت و حقیقت آداب قدوة السالکین و زبدة العارفین
	درجه دویم	عالیجناب شریعت و طریقت آداب
القاب متولیان مشاهد مقدسه و مدارس و مساجد و مقابر محترمه		
مشهد مقدس رضا علیه السلام و عتبات عالیات		اگر از صنف علما باشد بحسب شان و فضل باید ملاحظه نموده مطابق با هر یک از درجات خمسه علما باشد مینویسند و اگر از صنف خدام باشد موافق شان نوکری او
حضرت معصومه قم علیها السلام		اگر از صنف علما باشد موافق درجه رابعه علما و اگر از خدام است موافق شان نوکری که دارد نوشته میشود
سایر مشاهد و مقابر محترمه		عالیجناب صلاحیت مآب

القاب شاهزدگان عظام

شاهنشاهزادگان	نواب ولیعهد	مصباح مشکوة روح و مفتاح ابواب فتوح غصن شجره خلافت و ثمره دوحه سلطنت فرزند ارجمند بیهمال ولیعهد دولت بیزوال
	سایر که در دربار اقدس باشند	فرزند سعادتمند نامدار و خجسته اختر ارجمند کامکار
اخوان		نور چشم بلند اختر کامکار نامدار
اعمام و بنی اعمام	درجه اولی	عمّ اکرم اسعد کامکار نامدار
	درجه ثانیه	عمّ ارجمند سعادتمند
	درجه ثالثه امیرزادگان	نور چشم ارجمند کامکار
	درجه رابعه	اعزّ ارجمند
	درجه خامسه	ارجمند

القاب چاکران درباری

القاب وزرای عظام

وزرای عظام که هر یک از ارکان امور معظمه دولتی اعم از داخله و خارجه امروز بعهده کفالت یکی از ایشان باراده سنیه همایون محول است و مهام خطیره دولت علیه را متکفل هستند

جناب جلالتمآب قوام للعز والاقبال فدوی دولت بیزوال

القاب وزرای عظام که از ابنای ملوکند چون در صفحه پیش در ضمن القاب اعمام کرام از درجه اولی ذکر شده است محتاج باعاده نبود

سایر وزرای دار الشوری

جناب فخامت و نبالت کیتی پناه مقرب الخاقان

القاب امرا

درجه اول از قبیل کشیکچی باشی وغیره	دولتخواه دولت ابد ارتسام امیر الامراء العظام مقرب الخاقان
درجه دویم	عمدة الامراء العظام
درجه سیم	نتیجة الامراء العظام

القاب مستوفیان عظام	درجهٔ اولی	معتمد دولت جاوید ارکان مقرب الخاقان
	درجهٔ ثانیه	عالیجاه مجدت و نجدت همراه مقرب الخاقان
	درجهٔ ثالثه	عالیجاه مجدت همراه مقرب الحضرت الخاقانیه
	درجهٔ رابعه	عالیجاه عزت و سعادت همراه مقرب الحضرت العلیه
القاب منشیان کرام	اوّل	فدوی دولت ابد ارکان مقرب الخاقان
	دوّیم	عالیجاه مقرب الحضرت الخاقانیه
	سیّم	عالیجاه مقرب الحضرت العلیه
	چهارم	عالیجاه عزت و سعادت همراه
القاب خوانین	اوّل	عمدة الخوانین العظام مقرب الخاقان
	دوّیم	زبدة الخوانین العظام
	سیّم	مشیجة الخوانین العظام

القاب باشیان و صاحب منصبان مخصوص	ایشیک آقاسی باشی	فدوی بلااشتباه مقرب الخاقان
	نسقچی باشی	اگر از طبقه امراء است بدرجات هریک از امراء مناسبت داشته باشد نوشته میشود و اگر از خوانین است بدرجات خوانین
	فراشباشی	عالیجاه رفیع جایگاه مجدت و نجدت همراه مقرب الخاقان
	یساولباشی و یساولان صحبت حضور مخصوص	عالیجاه مقرب الخاقان
	شاطرباشی	عالیجاه خلوص عقیدت همراه مقرب الحضرت الخاقانیه
	نقاشباشی [illegible]	عالیجاه عزت همراه نادر العصر والزمان
پیشخدمتان حضور همایون	درجه اول	مقرب الخاقان
	دویم	مقرب الحضرت الخاقانیه
	سیم	مقرب الحضرت العلیه
سایر عمله خلوت	قهوه‌چی باشی آبدارباشی سرایدارباشی و فراشخلوتیان	عالیجاه عزت و صداقت همراه
	سایر اجزاء	عالیشان صداقت نشان

صاحب‌منصبان دیوانی	درجهٔ اولی	معتمد دربار کیوان مدار همایون مقرب الخاقان
	درجهٔ ثانیه	عالیجاه مجدت و نجدت همراه مقرب الخاقان
معلمین و اطبا و منجمین	باشیان	عالیجاه رفیعجایگاه مقرب الخاقان
	سایرین	عالیجاه فطانت و فراست آگاه
سررشته‌داران و مستوفین و محررین	سررشته‌داران	عالیجاه عزت و سعادت همراه زُبدة الاشباه
	مستوفین	عالیشان عزت و صداقت ارکان زُبدة الاقران
	محررین	عالیشان عزت و سعادت نشان
القاب صاحب منصبان عساکر منصوره		
صاحب‌منصبان قشون	سرداران	دولتخواه دولت جاویدارتسام امیرالامرا العظام موتمن السلطان
	امیر تومانان	عالیجاه رفیعجایگاه امارت و نبالت آگاه شهامت و بسالت اشتباه مقرب الخاقان
	آجودان باشی کل	مثل امیر تومان

لشکرنویسان	درجهٔ اوّل	فدوی دولت جاویدنشان مُقرب الخاقان
	درجهٔ دوّیم	عالیجاه مجدت و نجدت همراه مُقرب الحضرت الخاقانیه
	درجهٔ سیّم	عالیجاه مجدت و عزت همراه مقرب الحضرت العلّیه
سرتیپان	اوّل	عالیجاه رفیع جایگاه فخامت و نبالت اشتباه مُقرب الخاقان
	دوّیم	عالیجاه مجدت و نجدت آگتناه مُقرب الحضرت الخاقانیّه
	سیّم	عالیجاه عزّت و صداقت همراه مُقرب الحضرت العلّیه
سرهنگان		عالیجاه شهامت و صرامت همراه خلوص ارادت آگاه
نایبان اجودان باشی	اوّل	درجه اوّل مثل درجه ثالث سرتیپ
	دوّیم	درجه دویم مثل سرهنگ
	سیّم	درجه سیّم مثل یاور
اجودان باشی توپخانه		مثل سرهنگ

یاوران		عالیجاه عزت و سعادت همراه
سلاطین		عالیشان رشادت و جلادت ارکان
نایبان		عالیشان عزت و سعادت نشان
[illegible]	درجهٔ اول	عالیجاه جلادت و بسالت اشباه مقرب الحضرت الخاقانیه
[illegible]	درجهٔ دوم	عالیجاه عزت و سعادت همراه اخلاص و ارادت آگاه

القاب حکام و پیشکاران ممالک محروسه

[illegible]	صاحب اختیاران	ولیعهد با سایر شاهزادگان	القاب نواب ولیعهد
		اعمام	عم اکرم خجسته شیم کامکار و بلند اختر معزز نامدار
	والی خراسان	الساب شاهزادگان	فرخنده گوهر درج سلطنت و شهریاری و درخشنده اختر برج خلافت و جهانداری فرزند ارجمند کامکار نامدار
		اعمام	عم اسعد اکرم کامکار و فرخنده اختر اسعد نامدار [illegible]
	فرمانفرمای فارس		مثل والی خراسان

رتبه پنجم	شاهنشاهزادگان	قرهٔ باصرهٔ خلافت و جهانداری و غرهٔ ناصیهٔ سلطنت و شهریاری فرزند ارجمند سعادتمند
	اعمام	عم اکرم سعادتمند و فرخنده شیم نامدار ارجمند
	امراء عظام	بمناسبت شئونات درجات هریک از امرا باشد نوشته میشود
	خوانین و ارباب قلم	بمناسبت درجات خوانین و ارباب قلم باید نوشته شود
رتبه ششم	اعمام	عم اکرم اسعد کامکار
	بنی اعمام	اعز ارجمند سعادتمند
	امراء	بمناسبت درجات امرا هرکدام مناسب باشد
	خوانین و ارباب قلم	بمناسبت شئونات خوانین و ارباب قلم
	اولاد امراء و خوانین	عالیجاه مجدت همراه نتیجة الامراء العظام یا نتیجة الخوانین العظام
وزراء و ولات	درجه اول — امراء	دولتخواه دولت ابد ارتسام امیر الامراء العظام
	درجه اول — خوانین و ارباب قلم	فدوی دولت جاوید نشان مقرب الخاقان

تجار معتبر ایران	درجه اولی	عالیجاه مجدت و نجدت اکتناه چاکر دولتخواه مقرب الخاقان
	درجه ثانیه	عالیجاه عزت و سعادت همراه صداقت و ارادت اکتناه مقرب الحضرت العلیه

سایر متفرقات

اعزه و اشراف	عالیجاه عزت همراه زبدة الاماثل والاشباه
کلانتر	عالیجاه عزت و سعادت همراه زبدة الاشباه
کدخدایان	عالیجاه عزت و سعادت همراه
ملک التجار و تجار معتبر صاحب لقب و غیره	عالیجاه معلی جایگاه سعادت و صداقت همراه
تجار متوسط و معروف	عالیشان معلی مکان زبدة الاقران
تجار غیر مشهور	عالیشان عزت و سعادت نشان
اصناف و کسبه	عالیقدر توفیق آثار

تاریخ شهر رمضان سنه ۱۲۶۹

